

DENET SİRKÜLER

Sirküler Tarihi : 28.01.2013
Sirküler No : 2013/035

6385 SAYILI KANUNLA SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA YAPILAN BAZI DEĞİŞİKLİKLER

19.1.2013 tarih ve 28533 sayılı resmi Gazete’de yayımlanan 6385 Sayılı [Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) (Kanun) ile sosyal güvenlik mevzuatında yapılan önemli değişiklikler yapılmış olup, aşağıda [işverenleri ilgilendiren](#) bazı değişikliklere kısaca değinilmiştir.

1. EMEKLİ OLDUKTAN SONRA KAMUDA TEKRAR ÇALIŞMAYA BAŞLAYANLARA İLİŞKİN DÜZENLEME:

Bilindiği gibi, eski düzenlemeye göre, emekli olduktan sonra kamuya ait veya kamu ortaklığı bulunan bir işte çalışanların aylıkları geçmişe dönük olarak kesilmesine rağmen, bu durumdaki kişilerin işten ayrılmaları nedeniyle aylıklarının yeniden bağlanması için yazılı talepte bulunmaları şartı aranmaktaydı. Bu da mağduriyetlere sebebiyet vermektedir.

6385 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmek suretiyle aylıkların yeniden başlaması için başvurur şartı kaldırılmıştır:

“İkinci fıkraya göre emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilenlerin sigortalılıklarının sona erdiği tarih yazılı istek tarihi kabul edilerek ilgili sosyal güvenlik kanunlarına göre aylıkları yeniden bağlanır.”

Yapılan bu düzenlemeyle, kesilmesi gereken aylıkların, tekrar başlatılması için gerekli olan yazılı talep şartı

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2011 yılında 5,7 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 135 ülkede bulunan 1.118 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 49.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet’in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

kaldırılmakta, bu şekilde kamuda işe başlama tarihi ile yazılı talep tarihi arasındaki aylığın değil sadece kamuda fiili olarak çalışılan döneme ilişkin aylığın kesilmesi ve borç çıkarılması sağlanmaktadır.

2. KISA VADELİ SİGORTA PRİM ORANLARI SABİTLENMİŞTİR:

5510 sayılı Kanununun 81 inci maddesine göre, kısa vadeli sigorta kolları prim oranı %1 ila 6,5 arasında değişmekte idi. 6835 sayılı Kanununun 9 uncu maddesi ile 5510 sayılı Kanununun 81 inci maddesi değiştirilerek, **kısa vadeli sigorta kolları prim oranı % 2 olarak sabitlenmiş** ve bu oranı %1,5'a indirmeye ve %2,5'a çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Böylece muhtasar beyanname ile aylık prim ve hizmet belgesinin birleşmesi ve Türkiye genelinde tek işyeri sicil numarası uygulamasına geçilmesinin önündeki engeller de kaldırılmış olmaktadır.

Yapılan sabitlemeye paralel olarak, Kanununun 10 uncu maddesi ile, artık uygulanma kabiliyeti kalmayan, işyeri tehlike sınıf ve derecelerinin belirlenmesi ve değiştirilmesiyle ilgili 5510 sayılı Kanununun 83 ve 84'üncü maddeleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

Yapılan düzenleme, hem 4/a (SSK) kapsamında sigortalı çalıştıran işverenler, hem de 4/b (Bağ-Kur) kapsamındaki sigortalılar için geçerlidir. Bakanlar Kurulu bu oranı % 1,5 oranına düşürmeye ve % 2,5 oranına artırmaya yetkilidir. Yetki kullanılmadığı sürece kanuni oran uygulanacaktır.

Değişiklik 1.9.2013 tarihinde yürürlüğe girecektir.

3. EMEKLİ OLUP DA ÇALIŞMAYA DEVAM EDENLERİN SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ BORÇLARI (SGDP) YENİDEN YAPILANDIRILMIŞTIR:

Kanununun 13 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

“Sosyal güvenlik destek prim borçlarının yapılandırılması

GEÇİCİ MADDE 46 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olup, bu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikte çalışması nedeniyle ilgili mevzuatına göre sosyal güvenlik destek primi ödemesi gerekenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonu itibarıyla tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan sosyal güvenlik destek primi borçları ve ferîleri, ilgililerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren dört ay içinde başvuruda bulunmaları halinde 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun ilgili maddelerine göre yapılandırılır.”

Kanunun 14 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde de eklenmiştir:

“5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında çalışmaya başlayanlara yapılan yersiz ödemelerin yapılandırılması

GEÇİCİ MADDE 47 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca emeklilik veya yaşlılık aylıklarının kesilmesini gerektiren bir işte çalışmış olanların, bu aylıklarının hangi tarihte tekrar bağlanacağına tespitinde 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin beşinci fıkrası dikkate alınır.

Sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmalarını nedeniyle aylıkları kesilmesi gerekenlere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemine kadar yersiz olarak ödendiği tespit edilen aylıklara ilişkin asli ve ferî borçlar, ilgililerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren dört ay içinde başvuruda bulunmaları halinde 6111 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre yapılandırılır.”

Buna göre SSK, Bağ-Kur veya Emekli Sandığından emekli olup da çalışmaya devam edilmesi (yani ticari faaliyetin yürütülmesi veya yönetim kurulu üyeliği yapılması) nedeniyle ödenmesi gereken sosyal güvenlik destek prim borçları ile SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığından emekli olduktan sonra kamuya ait bir işte çalıştığı için aylıkları kesilmesi gerekenlerden bildirim yapılmadığı için aylıkları ödenmeye devam edilen ve bu durumu sonradan tespit edilenlerin çıkarılan borçları için maddenin yürürlüğe girdiği 19.1.2013 tarihini izleyen aybaşından itibaren 4 ay içinde (yani Mayıs ayı sonuna kadar) müracaat edilmesi halinde bu borçlar 6111 sayılı Kanuna göre yeniden yapılandırılacaktır. Böylece bu borçların taksitler halinde ödenebilmesi mümkün olacaktır.

Başka bir ifade ile borç asılları için yürütülmüş olan gecikme zammı ve cezası silinecek, bunun yerine TEFE/ÜFE (Toptan Eşya Fiyat Endeksi/Üretici Fiyat Endeksi) aylık değişim oranları esas alınarak borçlar yeniden hesaplanacak ve 36 aya kadar taksitlendirme yapılacaktır.

SSK, Bağ-Kur veya Emekli Sandığından emekli olduktan sonra çalışmaya devam edenlerin (özellikle yönetim kurulu üyeliğini sürdürenler veya seçilenlerin) pek çoğu sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlülüklerinin dahi farkında değildir. Eskiden bu primlerin sigortalılar tarafından şahsen ödenmesi gerekmekteydi, sonradan yapılan değişiklikle emekli maaşından kesinti yapılması uygulamasına geçilmiştir. Bu nedenle önerimiz, emekli olup da yönetim kurulu üyeliği yapmaya devam edenlerin, maaşlarından kesinti yapıp yapılmadığını kontrol etmeleri, yapılmıyorsa yapılmasını sağlamaları ve yapılmamış prim borçları (varsa eski düzenlemeye göre şahsen ödemeleri gereken SGDP borçları dâhil) için yeniden yapılandırma imkânından yararlanmaları yönündedir.

4. GAZETECİ VE MİLLETVEKİLLERİNE YIPRANMA İLE SSK ve BAĞKUR EMEKLİSİ MİLLETVEKİLLERİNE EMEKLİLİK:

Kanunun 15 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun “Fiili hizmet süresi zammı” başlıklı 40’ıncı maddesinde yapılan düzenleme ile;

- Basın ve gazetecilik mesleğinde Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen çalışanlar,
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunda Basın Kartı yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle, haber hizmetinde fiilen çalışanlar,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile dışardan atanan bakanlar,

Fiili hizmet süresi zammı uygulamasına dâhil edilerek, belirtilen işyerlerinde çalışılan her 360 günlük hizmet karşılığında toplam prim ödeme gün sayılarına 90 gün fiili hizmet verilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, Kanunun 16 ncı maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 48 inci madde ile de, fiili hizmet süresi zammı kapsamına alınanların 2008 Ekim ayı başından yapılan düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarihi takip eden aybaşına kadar geçen sürelerinin de fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilmesi sağlanmıştır.

Yapılan bu düzenleme ile basın mesleğinde çalışanların, 2008 Ekim ayından sonra basında geçen hizmetlerinin 1/4’ü, 5 yılı geçmemek kaydıyla prim ödeme gün sayılarına ilave edilecek, bu işlerde en az 3600 gün çalışmış olan gazetecinin gün sayısına ilave edilen sürenin yarısı da emekli olmaları için aranan yaş hadlerinden indirilecektir. Diğer bir ifade ile fiili hizmet kapsamında 10 yıl çalışan bir gazeteci 1 yıl 3 ay, 20 yıl çalışan gazeteci ise 2,5 yıl daha erken emekli olabilecektir.

Milletvekillere yönelik yapılan düzenleme ile de 5 yılı geçmemek üzere her 360 günlük hizmet karşılığında 90 günlük sürenin toplam hizmet süresine eklenmesi ve prim ödeme gün sayısına eklenen ilave sürenin tamamının emeklilik yaş hadlerinden indirilmesi sağlanmıştır. Yaş haddi indiriminden yararlanılabilmesi için aranan staj süresi uygulamasından milletvekilleri muaf tutulmuştur.

Örneğin, 4 yıl yasama organı üyeliği bulunan milletvekilinin toplam hizmet süresi 5 yıl kabul edilecek ve hizmet süresine eklenen 1 yılın tamamı da emekli olunabilmesi için aranan yaş hadlerinden indirilecektir.

Yasama organı üyeleri de geçici 48 inci madde kapsamında 2008 Ekim ayından sonraki süreleri de fiili hizmet kapsamında değerlendirilecektir.

Gerek yasama organı üyeleri, gerekse gazeteciler Kanuna eklenen geçici 48 inci madde kapsamında 2008 Ekim ayı başından sonra geçen sürelerin prim farklarını 6 aylık süre içinde ödemeleri kaydıyla bu süreleri de fiili hizmet kapsamında değerlendirilmiş olacaktır.

Ayrıca Kanunun 17 nci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun geçici 38 inci maddesinde yapılan değişlikle, 24. Dönem milletvekili seçimleri öncesinde SSK ve Bağ-Kur'dan emekli olan milletvekillerine kanunun yayım tarihini takip eden aybaşı itibariyle 2 yıllık bekleme şartı aranmaksızın milletvekilliğinden emekli olma imkânı verilerek, devlet memuru emeklisi olarak seçilen milletvekilleri ile eşitlik sağlanmıştır. Ancak bu düzenleme geçici madde olduğu için sadece 24. Dönemi kapsamakta olup, 25. Dönem ve sonraki dönemlerde milletvekili seçilenler mutlaka 2 yıl milletvekilliği yaptıktan sonra milletvekili emeklisi olacaklardır.

5. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİ TALEPLERİ İLE İLİGLİ DEĞİŞİKLİK:

Kanunun 20 inci maddesi ile 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun geçici 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına eklenen cümle ile, en son yayımlanan 2009 istatistiğinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi için başvuru hakkına sahip işçi sendikalarının 7/11/2012 tarihinde ve sonraki bu fıkraya göre yapacakları yetki tespit taleplerinin, 41 inci maddede yer alan işyeri veya işletme çoğunluğu şartlarına göre sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Saygılarımızla.